

SÖHBƏTLƏŞDİ

AYGÜN ƏZİZ
aygunaziz@kaspi.az

ƏMƏK FƏALİYYƏTİNƏ LƏNKƏRANDA İDMAN MÜƏLLİMLİYİ İLƏ BAŞLAYIB HAZIRDA ABŞ-DƏ REJİSSORLUQ EDƏN HƏMYERLİMİZ

“BAKIDA QALIB YALNIZ YALNIZ KOMEDİYA ÇƏKMƏYƏ DAVAM ETMƏK İSTƏMİRDİM”

ABŞ-də yaşayan azərbaycanlı rejissor, prodüser Elmar Bayramov:

“Azərbaycanda döyüş, aksiyon səhnələri çəkmək daha rahatdır. ABŞ-də kino çəkilişi zamanı birinin dağdan aşağı düşməsinə xərclənən pulla Azərbaycanda üç kino çəkmək olar. Orada ilk səhvim öz hesabıma döyüş filmi çəkməyim idi”.

İş həyatı Lənkəranda idman müəllimliyi ilə başlayıb, ABŞ-də rejissorluğa qədər davam edib. Azərbaycanda karyerasının zirvəsinə çatdığı və dörd film təklifi aldığı vaxtda, məşhurluqdan və yaxşı qazancdan imtina edərək, okeanın o tayında sıfırdan başlayıb.

Müsahibimiz ABŞ-də yaşayan azərbaycanlı rejissor, prodüser Elmar Bayramovdur.

Bakı Dövlət Universitetinin bibliografiya və informasiya fakültəsində təhsil alıb.

“Azərbaycan Kapoeya Federasiyası”nda müəllimlikdən federasiya prezidenti vəzifəsinə qədər yüksəlib.

Həmçinin beynəlxalq idman yarışları, seminarların əsas təşkilatçılarından biri və baş rəqəmsal dizayneri vəzifəsində çalışıb. Azərbaycanda sosial çarxlar, sonədi

filmlər çəkildikdən sonra 2017-ci ildən ABŞ-yə köçür və rejissorluq fəaliyyətinə orada davam edir. Burada “Ups” qısametrajlı filmi ilə “Ən yaxşı döyüş səhnəsi” kateqoriyasının qalibi olur.

“BUNU HƏQİQƏTƏN DƏ AZƏRBAYCANLILAR ÇƏKİB”

● Elmar bəy, tam fərqli fakültədə təhsil alıb, fərqli sahədə ixtisaslaşmışsınız. Peşəkar idman mütəxəssisinin kino sevgisi necə yarandı?

● Federasiyada məşqçi olsam da, standart müəllim olmaq istəmərdim. Çalışdım ki, uşaqlara ictimai sferada lazım olan məlumatları verim. Məqsədim tək idmançı deyil, dünyagörüşlü tələbə yetişdirmək idi. Onlara elementar elmi kəşflərdən tutmuş, coğrafi məlumatlara qədər çox şeyi öyrətməyə çalışdım.

Ekologiyamın qorunması, nəqliyyatdan düzgün istifadə ilə bağlı məlumatlandırdım. Lakin gördüm ki, fikirlərimi 150-200 tələbəyə çatdırı bilərəm. Tələbələrimdən film istehsalının müxtəlif ixtisasları üzrə təhsil alanları var idi. Sosial mövzularımı danışır, onlarla bu istiqamətlərdə müzakirələr aparırdıq. Daha sonra sosial çarxlar üçün hekayələr yazmağa başladım. Zamanla ağılımda tutduğum videoların istədiyim kimi çəkilməməsi

məni narahat etdi. Bundan sonra özümü bu sahə ilə ciddi şəkildə maraqlandırdım.

● İlk sosial video çarxınız “Ekoloji missiya” kifayət qədər səs-küy yarada bilmişdi

● Onu hazırlayanda video çəkməyin dərinliklərini bilmirdim. Ümumi təşkilatçılıq təcrübəmdən istifadə edərək çəkməyə çalışdım. “Ekoloji missiya” da ilk sosial layihəmiz idi. Çarx İçərişəhərdə ətrafı təmizləyən yaşlı “xala” və zibilləyən insanlar haqqında idi. Anladım ki, ağılımda olan mesajı video vasitəsilə istədiyim kütləyə ötürə bilərəm. Bir müddət sonra bu sahədə tanınmağa, pul qazanmağa başladım. İlk dəfə reklam çarxını çəkəndə sosial şəbəkələrdə “bunu həqiqətən də azərbaycanlılar çəkib” başlığı ilə yazılar paylaşırdı.

“BU, MƏNƏ PUL QAZANDIRA BİLƏR, AMMA...”

● Sevdinizin içdən pul qazanmağa başlayanda ABŞ-də davam etmək qərarına gəldiniz.

● Döyüş, aksiyon, dram filmlərimi çəkməkdən daha çox zövq alıram. Azərbaycanda isə marağ əsasən komediya janrındadır. “Don Marleone” filmimin təqdimatında dörd yeni təklif almışdım. Lakin bu layihələr reallaşmadı. Çünki Bakıda qalib yalnız komediya çəkməyə davam etmək istəmərdim. Bu, mənə pul qazandıra bilərdi, amma reallaşmağını gözləyən ideyalarım var idi. Layihənin nə qədər uğurlu olmasının mənim üçün fərqi yoxdur. Əsas məqsədim ərsəyə gətirdiyim filmin sosial mesaj olmasını və insanların yalnız güldürmək deyil, sosial mövzuları əhatə edən filmlərlə maraqlandırməkdir.

● Yəqin ki, məqsədlərinizin ardınca getmək asan başa gəlməyib.

● Əlbəttə. ABŞ-yə həyat yoldaşım Könüllə birlikdə gəldik. O, rəssamdır. İkimiz də bilirdik ki, Hollivud qucağını açıb bizi gözləmir. Sıfırdan başlayacağımızı da, çətinlikləri də gözü almışdıq. Bir müddət sonra özümüzlə gətirdiyimiz pul da artıq bitirdi və işləməli idik. Əvvəlcə Kaliforniya ştatında qaldıq. Qiymətlərin baha olduğunu görüb, bizim üçün ən uyğun ştat Corciyaya köçdük. Orada “narkotiklər insanı öldürür” adlı video işlədik. Yerli narkotiklə mübarizə idarəsi bu videodan

tanıtımında istifadə edirdi. Daha sonra Texasa köçdü və telefon təmiri yerində üç ay yarımla işlədim. Könüllə də artıq rəsmlərini sərğiyə çıxarıb satırdı. Beləliklə, ikimiz də qazanırdıq. Mən qazandığım pulla evi təmin edirdim, Könüllün qazancı ilə isə filmlər üçün müxtəlif texnika, avadanlıqlar alırdıq. Kommersiya işlərinə davam edir, döyüş zallarına gedir, reklamlarını çəkirdim. İdman keçmişim var idi deyə, əlaqələrim ilk vaxtlar mənə kömək oldu.

“BU, XƏYALIMA BELƏ GƏLMƏZDİ...”

● Hətta “Black Garden Company” adlı şirkət də açmışınız...

● Çətinliyimiz çox olsa da, həyat yoldaşım əl-ələ verib öhdəsindən gəldik. Hazırda iki prodakşnlı işləyirik. Qısametrajlı filmlərimiz kinofestivallarda uğurla qazandı. Çox yaxşı geri dönüşlər əldə etdim. Arnold Schwarzeneggerin prodüseri Robert Goldman, Maykl Jey White, Alan Goldberq, Don Dragon Wilson, Sintia Rotrokla tanış oldum. Bu insanlarla birlikdə film tədbirlərində iştirak edəcəyim, mükafat qazanacağımı xəyalıma belə gəlməzdi. Ciddi əlaqələrim yarandı, işim yavaş-yavaş yoluna düşdü. Amma istədiyim səviyyəyə çatmağım üçün daha çox çalışmalıyıq.

● ABŞ-də film çəkmək, ərsəyə gətirmək bahadır deyirsiniz. Məhz bu səbəbdən ilk filmlərinizdən qazancınız olmayıb. Maraqlıdır, ABŞ-də ilk film təcrübənizdə hansı səhvləri edirsiniz?

● Bəli, ABŞ-də film çəkməklə bağlı əlaqətli nüanslar, tələblər var ki, bunlar Azərbaycanda yoxdur. Məsələn, sən Azərbaycanda bir zavodun içində film üçün istehsal olunan silahlardan istifadə edərkən, səhnəni rahat çəkə bilərsiniz. ABŞ-də bunu etmək üçün çəkilmiş meydançasına bir neçə masul insan davət edirsiniz, sənə rəy verirlər. Bütün aktrisalar, aktyorlar siqortalanmalıdır. Azərbaycanda döyüş, aksiyon səhnələri çəkmək daha rahatdır. Məsələn, biri dağdan düşür, digəri tullanır, işin də rahat gedir. ABŞ-də kino çəkilişi zamanı birinin dağdan aşağı düşməsinə xərclənən pulla Azərbaycanda üç kino çəkmək olar. İlk səhvim öz hesabıma döyüş filmi çəkməyim idi. Ən çətin layihələri icra etməyə çalışdım. Tasəvvür edin, bir adam yıxılsa, əzilsə bunun məhkəmələri ilə baş edə bilməzsən. Azərbaycanda “qardaş, üzr istəyirəm, quzu kəsərəm, bağışla” deyə bilirsən, ABŞ-də heç kimə quzu kəsə

“

Azərbaycanda “qardaş, üzr istəyirəm, quzu kəsərəm, bağışla” deyə bilirsən, ABŞ-də heç kimə quzu kəsə bilməzsən. Hər şey qaydasına uyğun aparılmalıdır. ABŞ-də qaydalarla hərəkət etmədinsə, bir addım qabağa düşəndə, 10 addım geri düşəcəksən.

”

bilməzsən. Hər şey qaydasına uyğun aparılmalıdır. ABŞ-də qaydalarla hərəkət etmədinsə, bir addım qabağa düşəndə, 10 addım geri düşəcəksən.

“OSKAR QAZANMIŞ TƏŞKİLAT PROMOSİYASINI NƏCƏ ÖYRƏNDİNİZ? BUNUN TƏHSİLİNİ ALDINIZMI?”

● Bəs ABŞ-də film sənəsinin qayda-qanunlarını necə öyrəndiniz? Bunun təhsilini aldınız mı?

● Bəli, onsuz mümkün deyildi. Onlayn kursa müraciət etdim və bir il hazırlaşdım. Müəllimim Janet Urban Hollivudda səs rejissorudur. Məhz bu kursdan sonra festivallara film çəkməyə başladım. Müəllimim iki dəfə “Emmy” mükafatını da qazanmışdı. Orada mənə kino çəkməyi öyrətmirdilər. Məhz film çəkməyi bacaran insanların bu sənəyin içində necə düşəcəyi ilə bağlı yolları izah edirdilər. Bu yollardan biri setlərdə köməkçi kimi işləyib, yavaş-yavaş qalxmaqdır. Əvvəlcə festivallarda könüllü işlədim. Daha sonra milyonlarla büdcəli olan filmlərdə prodakşn assistent kimi işləyirdim. Zamanla bu yolların daha çox zaman tələb etdiyini müəyyən etdim. Qərara gəldim ki, pul qazanmağa fokuslanmalıyam və qazandığım pullarla film çəki festivallarda iştirak etməliyəm.

● Festivallardakı filmləriniz artıq ABŞ-də müəyyən nominasiyalarda qalib olmağa başladı. Məqsədlərinizə nail olmaq necə hissdir?

● Bunu sadəcə istədiyimə nail olmaq üçün getdiyim yolumun başlanğıcı kimi qiymətləndirirəm. Bunlar mənim üçün mütləq uğur deyil. Mütləq uğur hansısa layihə ilə olub. Netflixin qapısını döyüb ssenarimi təklif edib, onlarla rahatlıqla əməkdaşlıq etməkdir. O halda biz artıq məqsədlərimizin böyük hissəsinin öhdəsindən gələcəyik. Hələ ki, o mərtəbələrdə irəliləyirəm. Bu gün təşkilatımızın potensialı çox yüksəkdir. Buna nümunə olaraq qeyd edə bilərəm ki, hazırda qrafik təsvir nominasiyasında “Oskar” qazanmış təşkilata promo çəkirik. Məqsədlərimə gedən yolda olduğumun fərqindəyəm.

“HƏYAT YOLDAŞININ SƏNİ ANLAMASI ÇOX VACİBDİR”

● Elmar bəy, hazırda festivallarda yarışan, ABŞ kinoteatrlarında nümayiş olunan, ən əsası, sizə ən yaxşı rejissor adını qazandıran “Nəfəs” filmindən danışaq. Bu film necə ərsəyə gəldi?

● Bu filmə məqsədim az aktyorla işləmək və keyfiyyətli iş ortaya qoymaq idi. Real motivlər əsasında çəkilən filmə Ermənistanın Azərbaycana qarşı hərbi təcavüzü nəticəsində Birinci Qarabağ müharibəsində erməni hərbi birləşmələri tərəfindən əsir götürülən Bəxtiyarın həyatından bəhs edilir.

Bəxtiyarın travması stress pozğunluğu sindromundan əziyyət çəkir. Əsirlikdən azad olunduqdan sonra doğulduğu kəndə qayıdanda Bəxtiyarın məhbub həyatında aldığı travmalar ilə mübarizə aparır. Filmin həmmüəllifi Ülviyyə Heydərova. Onun yazı tərzini bəyəndim və uzun danışdıqlardan sonra

● Həmişə düşüncəm ki, həyat yoldaşım Könüllə evlənməyə idim, bu nəticələri əldə edə bilməzdim. O, mənə çox inanır və dəstəkləyir.

Azərbaycanda istədiyim nəticəni əldə etdiyim vaxt hər şeydən imtina edib ABŞ-yə gəldim. Bir qadının sənə qoşulub gəlmək haqqıdır. Bilə-bilə çətinliklərə doğru getmək, mənimlə birlikdə mübarizə aparmaq borcu deyildi. Həyat yoldaşının səni anlaması, yanında olması çox vacibdir. Könüllün həyatıdakı rolu inanılmazdır. Hər anormal fikrimə “edək” deyib. Mən həmişə qarşıba baxırdım və sənədləndirib yoxlamağa cəhd etmişəm.

İstənilən insan həyatında, - istər kişi, istərsə də qadın, - bir-birinə dəstək olmağı bacarırsa, uğurlu olmaq ehtimalı yüksəkdir.

